

Kadın Hemşirelik Öğrencilerinin Toplumsal Cinsiyet Rolü Stresi ile Kürtaja Yönelik Damgalayıcı Tutum ve İnançlarının İncelenmesi

Examining Female Nursing Students' Gender Role Stress and Stigmatizing Attitudes and Beliefs Towards Abortion

Elif Keten Edis¹, Cansever Bektaş²

ÖZET

Amaç: Bu çalışmanın amacı kadın hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rolü stresi ile kürtaja yönelik damgalayıcı tutum, davranış ve inançlarını incelemektir. **Yöntem:** Tanımlayıcı, kesitsel tipteki bu çalışma 230 kadın hemşirelik öğrencisi ile yürütülmüştür. Verilerin toplanmasında Kişisel Bilgi Formu, Kadın Toplumsal Cinsiyet Rolü Stresi Ölçeği ve Kürtaja Yönelik Damgalayıcı Tutum, İnanç ve Davranışlar Ölçeği kullanılmıştır. Veriler Mann-Whitney U test, Kruskal Wallis-H testi ve Spearman korelasyon ile analiz edilmiştir. **Bulgular:** Öğrencilerin toplumsal cinsiyet rolü stresi ölçeği puan ortalamaları $81,98 \pm 21,07$, kürtaja yönelik damgalayıcı tutum, inanç ve davranışlar ölçeği puan ortalamaları $29,89 \pm 10,88$ bulunmuştur. Toplumsal cinsiyet rolü stresi ile kürtaja yönelik damgalayıcı tutum, inanç ve davranışlar ölçeği toplam ve alt boyut puan ortalamaları arasında düşük düzeyde negatif yönlü ilişki saptanmıştır. Toplumsal cinsiyet rolü stresi ve kürtaja yönelik damgalayıcı tutum, davranış ve inançlar, öğrencilerin sınıf düzeyi, doğum/kadın sağlığı ve hastalıkları dersi alma durumu ve toplumsal cinsiyet ve cinsel sağlık konularında ders/bilgi alma durumuna göre farklılık göstermektedir. Ayrıca ailesiyle birlikte yaşadığı yer kasaba/köy olan öğrencilerde kürtaja yönelik damgalayıcı tutum ve inançlar daha yüksek, aile planlaması konusunda ders/bilgi alan öğrencilerde ise daha düşük bulunmuştur ($p < 0,05$). **Sonuç:** Araştırma sonuçları kadın hemşirelik öğrencilerinde toplumsal cinsiyet rolü stresinin yüksek, kürtaja yönelik damgalayıcı tutum, davranış ve inançların düşük düzeyde olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelime: Cinsiyet rolü, Damgalama, Hemşirelik öğrencisi, Kürtaj, Tutum

ABSTRACT

Objective: The purpose of this study was to examine the gender role stress and stigmatizing attitudes, actions, and beliefs toward abortion of female nursing students. **Methods:** This descriptive, cross-sectional study was conducted with 230 female nursing students. The Individual Information Form, Feminine Gender Role Stress Scale, and Stigmatizing Attitudes, Beliefs, and Actions Scale towards Abortion were used to collect data. Data were analyzed using the Mann-Whitney U test, Kruskal Wallis-H test, and Spearman correlation. **Results:** The mean score of the students on the gender role stress scale was 81.98 ± 21.07 , and the mean score of the stigmatizing attitudes, beliefs, and actions towards abortion scale was 29.89 ± 10.88 . A low-level, negative correlation was found between mean scores of gender role stress and the stigmatizing attitudes, beliefs, and actions towards abortion scale total and sub-dimension. Gender role stress and stigmatizing attitudes, actions, and beliefs towards abortion differ according to students' grade level, whether they have taken a course on obstetrics/women's health and diseases, and whether they have taken a course/information on gender and sexual health. In addition, stigmatizing attitudes and beliefs about abortion were found to be higher among students who lived in towns/villages with their families and lower among students who received courses/information on family planning ($p < 0.05$). **Conclusion:** The research results showed that gender role stress was high and stigmatizing attitudes, actions, and beliefs towards abortion were low among female nursing students.

Keywords: Gender role, Stigma, Nursing student, Abortion, Attitude

¹Dr. Öğr. Üyesi, Amasya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Amasya, Türkiye. elifketen05@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-5587-6726 (**Sorumlu Yazar**)

²Lisans öğrencisi, Amasya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Amasya, Türkiye. canseverbektas1@gmail.com, ORCID ID: 0009-0009-4768-8969

Sorumlu Yazar: Dr. Öğr. Üyesi Elif Keten Edis Amasya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Amasya, Türkiye, E-mail: elifketen05@gmail.com

Bu eser [Creative Commons Atf 4.0 Uluslararası Lisansı](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/) ile lisanslanmıştır.

GİRİŞ

Her yıl dünya genelinde birçok kadın istenmeyen gebelik yaşamaktadır. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ, 2024) istenmeyen 10 gebelikten altısının kürtajla sonuçlandığını ve dünya çapında her yıl yaklaşık 73 milyon kürtaj gerçekleştiğini bildirmektedir. Yaygın olarak yapılan kürtaj, bir uzman tarafından uygun yöntemle gerçekleştirildiğinde güvenli bir uygulamadır (DSÖ, 2024). Ancak istenmeyen gebelik yaşayan kadınların birçoğu güvenli kürtaj hizmetine erişimde engellerle karşılaşmakta ve güvenli olmayan yollara başvurmaktadır (Arroyave ve Gutiérrez, 2018; Atreya vd., 2024). Dünya genelinde gerçekleşen kürtajların neredeyse yarısı güvenli olmayan koşullarda yapılmaktadır (DSÖ, 2024).

Kürtaj, üreme ve cinsel sağlık hizmetlerinin temel bir parçası olmasına karşın sosyal normlar ve damgalama nedeniyle birçok kadın güvenli kürtaj hizmetine erişimde engellerle karşılaşmaktadır (Makleff vd., 2019). Kürtaja yönelik damgalamanın en önemli nedenleri arasında ise ataerkil inançlar ve cinsiyet eşitsizliği yer almaktadır (Atreya vd., 2024). Toplumun bireylerden beklentileri cinsiyetlerine göre değişmektedir. Diğer bir ifadeyle toplum kadın ve erkeğe farklı rol ve sorumluluklar yüklemektedir. Kadınlara doğurgan özelliklerinden dolayı yüklenen en önemli rollerden biri annelik rolüdür. Bu bağlamda toplumda kadının anne olmak istemesi sorgulanmazken, istememesi sorgulanmaya neden olabilmektedir (Tuğrul, 2019). Kadınlar, sosyal normların kürtajı onaylamadığı toplumlarda yargılanma, damgalanma ve dışlanma gibi olumsuz tepkilerle karşılaşabilmekte ve bunun sonucunda suçluluk, utanç, kürtajı gizleme gereksinimi ve sosyal izolasyon yaşayabilmektedir (Hanschmidt vd., 2016; Makleff vd., 2019; Yıldırım ve Reşitoğlu, 2020). Sonuç olarak kadınların güvenli, karşılanabilir, zamanında ve saygılı kürtaj hizmetine erişimindeki engeller ve kürtaj nedeniyle maruz kaldıkları damgalanma yaşam boyu fiziksel ve ruhsal iyilikleri açısından risk oluşturmaktadır (DSÖ, 2024).

Kadınların, güvenli, saygılı ve ayrımcılık içermeyen kürtaj bakımına erişimlerinin sağlanması, sağlıklı bireyler ve cinsiyet eşitliği ile ilgili sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşmak için temel öneme sahiptir (DSÖ, 2022). Bu bağlamda sağlık profesyonellerinden güvenli, yargılayıcı olmayan, saygılı bakım vermeleri beklenmektedir. Hemşireler bireylerle sürekli etkileşim içerisinde olan ve yaşamlarının farklı dönemlerinde bakım veren sağlık profesyonelleridir. Kadın sağlığının korunması ve geliştirilmesinde önemli rolü olan hemşireler, sahip oldukları bakış açısı, tutum ve davranışlar ile topluma rol model olabilirler. Bu bağlamda toplumun bir üyesi olan ve gelecekte kürtaj olan kadınlara bakım verme rolünü üstlenecek olan hemşirelik öğrencilerinin bu hassas grubun gereksinimlerine duyarlı olması önemlidir. Öte yandan toplumsal normların kürtaja yönelik damgalamayı etkileyen önemli bir faktör olduğu dikkate alındığında bu iki olgunun birlikte incelenmesinin damgalamayı azaltmaya yönelik müdahalelerin planlanmasına rehberlik edebileceği düşünülmektedir. Bu doğrultuda bu çalışmada kadın hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik stres düzeyleri ile kürtaja yönelik damgalayıcı tutum, davranış ve inançlarının incelenmesi amaçlanmıştır.

Araştırma soruları;

- Öğrencilerin toplumsal cinsiyet rolü stresi ne düzeydedir?
- Öğrencilerin kürtaja yönelik damgalayıcı tutum, davranış ve inançları ne düzeydedir?

- Öğrencilerin toplumsal cinsiyet rolü stresi ile kürtaja yönelik damgalayıcı tutum, davranış ve inançları arasında ilişki var mıdır?
- Öğrencilerin bazı özellikleri ile toplumsal cinsiyet rolü stresi ve kürtaja yönelik damgalayıcı tutum, davranış ve inançları arasında fark var mıdır?

GEREÇ VE YÖNTEM

Araştırmanın Türü

Bu çalışma tanımlayıcı, kesitsel tipte yapılmıştır.

Araştırmanın Yeri ve Zamanı

Araştırma 15 Kasım - 15 Aralık 2024 tarihleri arasında Karadeniz Bölgesinde bulunan bir kamu üniversitesinde yürütülmüştür.

Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini 2024-2025 eğitim öğretim yılı güz yarısında öğrenim gören 384 kadın hemşirelik öğrencisi oluşturmuştur. Örneklem büyüklüğü evreni bilinen örneklem hesabı ile (%95 güven aralığı, %5 hata payı) 193 olarak hesaplanmıştır (<http://www.openepi.com>). Araştırma veri toplama formlarını eksiksiz yanıtlayan 230 öğrenci ile tamamlanmıştır.

Veri Toplama Araçları

Verilerin toplanmasında Kişisel Bilgi Formu, Kadın Toplumsal Cinsiyet Rolü Stresi Ölçeği ve Kürtaja Yönelik Damgalayıcı Tutum, İnanç ve Davranışlar Ölçeği kullanılmıştır.

Kişisel Bilgi Formu: Katılımcılara ait bazı özellikleri (yaş, sınıf, aile tipi, gelir düzeyi vb.) belirlemeyi amaçlayan bu form araştırmacılar tarafından literatür doğrultusunda hazırlanmıştır (Ayraller, 2023; Bozkurt vd., 2021; Makleff vd., 2019; Yücel vd., 2024).

Kadın Toplumsal Cinsiyet Rolü Stresi Ölçeği (KTCRSÖ): Koç, Avcı ve Bayar (2017) tarafından geliştirilen ölçek 20 madde ve beşli Likert tipindedir. Ters madde bulunmayan ölçekten elde edilebilecek puanlar 20 ile 100 arasındadır. Ölçekten yüksek puan elde edilmesi kişinin toplumsal cinsiyet rolü stresini yaşadığını ifade etmektedir. Ölçeğin Cronbach alfa değeri 0,926'dır (Koç vd., 2017). Bu çalışmada Cronbach alfa değeri 0,97 bulunmuştur.

Kürtaja Yönelik Damgalayıcı Tutum, İnanç ve Davranışlar Ölçeği (DTİDÖ): Shellenberg vd. (2014) tarafından geliştirilen ölçeğin Türkçe geçerlik ve güvenirliğini Güner ve Öztürk (2021) gerçekleştirmiştir. Beşli Likert tipinde olan ölçek 18 madde ve üç faktörlü (Olumsuz stereotipiler, dışlama ve ayrımcılık, bulaşma korkusu) yapıdadır. Ölçekte 15. madde ters kodlanmaktadır. Ölçekten 18 ile 90 arasında puan alınabilir. Kesme noktası olmayan ölçekte alınan puanın 90'a doğru yükselmesi kürtaja yönelik damgalayıcı tutum, davranış ve inançların yüksek olduğunu ifade etmektedir. Orijinal ölçeğin Cronbach alfa değeri 0,90'dır. Güner ve Öztürk (2021)'ün çalışmasında ölçeğin Cronbach alfa 0,92, alt boyutlarda sırasıyla 0,96, 0,85 ve 0,75'tir (Güner ve Öztürk, 2021). Bu çalışmada Cronbach alfa değeri 0,92, alt boyutlarda sırasıyla 0,87, 0,83 ve 0,83'tür.

Verilerin Toplanması

Araştırma verileri öğrencilerin uygun oldukları saatlerde sınıf ortamında toplanmıştır. Öğrencilere araştırmaya yönelik bilgi verilerek sözlü onamları alınmıştır. Ardından veri toplama formlarında yer alan soruları bireysel olarak yanıtlamaları istenmiştir. Formların doldurulması 10-20 dakika sürmüştür.

Verilerin Analizi

Veriler SPSS 25.0 programı ile değerlendirilmiştir. Tanımlayıcı verilerin değerlendirilmesinde sayı, yüzde, ortalama, standart sapma, medyan, minimum ve maksimum değerleri kullanılmıştır. Verilerin normal dağılıma uygunluğu Kolmogorov-Smirnov testi ile çarpıklık ve basıklık değerleri (± 2) incelenerek değerlendirilmiştir. Verilerin analizinde iki grup karşılaştırmalarında Mann-Whitney U test, üç ve üzeri gruplarda Kruskal Wallis-H testi kullanılmıştır. Ölçek puanları arasındaki ilişki Spearman korelasyon analizi ile incelenmiştir. İstatistiksel anlamlılık $p < 0,05$ olarak alınmıştır.

Araştırmanın Etik Yönü

Araştırmada kullanılan ölçekler için yazarlarından e-mail yoluyla izin alınmıştır. Araştırmaya başlamadan önce Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Etik Kurulu'ndan (Karar tarihi: 09.10.2024, Sayı: 221389) onay alınmıştır. Ayrıca araştırmanın yürütüldüğü kurumdan (Tarih: 24.10.2024, Sayı: 223932) izin alınmıştır. Tüm katılımcılara araştırma hakkında açıklama yapılarak sözlü onamları alınmıştır.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışma tek merkezde ve sadece kadın hemşirelik öğrencileriyle yürütülmüştür. Araştırmadan elde edilen veriler araştırmaya katılan öğrencilerin beyanları ile sınırlıdır. Bu nedenle sonuçlar genellenemez.

BULGULAR

Öğrencilerin yaş ortalaması $20,86 \pm 3,32$, kardeş sayısı ortalaması $2,87 \pm 1,26$ ve sahip olmayı istedikleri çocuk sayısı ortalaması $2,06 \pm 0,89$ 'dur. Öğrencilerin %83,9'u çekirdek aile yapısına sahip olup %40,9'unun anne eğitim düzeyi ilkokul, %34,8'inin baba eğitim düzeyi lisedir. Doğum/kadın sağlığı ve hastalıkları dersi alan öğrenci oranı %48,7, toplumsal cinsiyet konusunda ders/bilgi alan öğrenci oranı %45,7, cinsel sağlık konusunda ders/bilgi alan öğrenci oranı %61,7 ve aile planlaması konusunda ders/bilgi alan öğrenci oranı %56,1'dir. Öğrencilerin %56,1'i istenmeyen bir gebelik yaşama durumunda ne yaparsınız sorusuna "fıkrım yok" yanıtı vermiştir. Öğrencilerin %22'si istenmeyen bir gebeliğin kadının psikolojik sağlığını olumsuz etkilediğini, %19,2'si kadının hayati tehlikesi varsa kürtajın uygulanabileceğini, %4,3'ü kürtajın günah olduğunu, %2,6'sı kesinlikle onaylanmaması gerektiğini düşünmektedir. Öğrencilerin tanıtıcı özellikleri Tablo 1'de belirtilmektedir.

Tablo 1. Öğrencilerin Tanıtıcı Özellikleri (n=230)

Değişken		Ort.±SS (Min.-Maks.)	
Yaş		20,86±3,32 (18-41)	
Kardeş sayısı		2,87±1,26 (1-5)	
İstenen çocuk sayısı		2,06±0,89 (0-5)	
		Sayı (n)	Yüzde (%)
Sınıf	1. Sınıf	59	25,7
	2. Sınıf	57	24,8
	3. Sınıf	58	25,2
	4. Sınıf	56	24,3
Aile tipi	Çekirdek	193	83,9
	Geniş	30	13,1
	Parçalanmış	7	3,0
Aile gelir düzeyi	Geliri giderinden az	45	19,6
	Geliri giderine eşit	149	64,8
	Geliri giderinden fazla	36	15,6
Yaşadığı il	İl	122	53,3
	İlçe	73	31,8
	Kasaba/ Köy	35	15,2
Anne eğitim düzeyi	Okuryazar değil	16	7,0
	Okuryazar	16	7,0
	İlkokul	94	40,9
	Ortaokul	42	18,2
	Lise	40	17,4
	Üniversite	22	9,5
Baba eğitim düzeyi	Okuryazar değil	5	2,2
	Okuryazar	11	4,8
	İlkokul	54	23,5
	Ortaokul	44	19,1
	Lise	80	34,8
	Üniversite	36	15,6
Doğum/kadın sağlığı ve hastalıkları dersi alma durumu	Evet	112	48,7
	Hayır	118	51,3
Toplumsal cinsiyet konusunda ders/bilgi alma durumu	Evet	105	45,7
	Hayır	125	54,3
Cinsel sağlık konusunda ders/bilgi alma durumu	Evet	142	61,7
	Hayır	88	38,3
Aile planlaması konusunda ders/bilgi alma durumu	Evet	129	56,1
	Hayır	101	43,9
Kürtaj olan bir kadına bakım verme durumu	Evet	19	8,3
	Hayır	211	91,7
İstenmeyen bir gebelik yaşama durumunda ne yaparsınız?	Doğururum	45	19,6
	Kürtaj olurum	56	24,3
	Fikrim yok	129	56,1
Sizce istenmeyen gebelik kadın sağlığı nasıl etkiler? *			
Kadın sağlığını psikolojik olarak olumsuz etkiler.		221	22,0
Aile sağlığını/ilişkileri olumsuz etkiler.		201	20,0
Kadın sağlığını fiziksel olarak olumsuz etkiler.		159	15,8
Toplum sağlığını olumsuz etkiler.		108	10,7

Tablo 1 (Devam). Öğrencilerin Tanıtıcı Özellikleri (n=230)

Anne ölümüne neden olabilir.	97	9,6
Kanamaya yol açabilir.	76	7,6
Enfeksiyona yol açabilir.	61	6,1
Tekrar gebe kalma şansını azaltır.	41	4,1
Aile sağlığını/ilişkilerini olumlu etkiler.	38	3,8
Fikrim yok	3	0,3
Gebeliğin isteyerek sonlandırılmasına (kürtaj) yönelik düşünceleriniz nedir?*		
Kadının hayatının tehlikesi varsa uygulanabilir.	192	19,2
Tecavüz sonrası gebelik ise uygulanabilir.	170	17,0
Bebekte anomali varsa uygulanabilir.	144	14,4
Gebelik istenmiyorsa uygulanabilir.	126	12,5
Kadın evli değilse uygulanabilir.	111	11,1
Kadın sosyal ve maddi açıdan zor durumda ise uygulanabilir.	109	10,9
Çift başka çocuk istemiyorsa uygulanabilir.	80	8,0
Kürtaj olmak günahıdır.	43	4,3
Kürtaj kesinlikle onaylanmamalıdır.	26	2,6

*Çoklu yanıt

Öğrencilerin toplumsal cinsiyet rolü stresi ölçeği puan ortalamaları $81,98 \pm 21,07$, kürtaja yönelik damgalayıcı tutum, inanç ve davranışlar ölçeği puan ortalamaları $29,89 \pm 10,88$ olarak bulunmuştur. Buna göre kadın hemşirelik öğrencilerinde toplumsal cinsiyet rolü stresinin yüksek, kürtaja yönelik damgalayıcı tutum, davranış ve inançların düşük düzeyde olduğu söylenebilir. Kadın Toplumsal Cinsiyet Rolü Stresi Ölçeği ve Kürtaja Yönelik Damgalayıcı Tutum, İnanç ve Davranışlar Ölçeği Puan Ortalamaları Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2. Kadın Toplumsal Cinsiyet Rolü Stresi Ölçeği ve Kürtaja Yönelik Damgalayıcı Tutum, İnanç ve Davranışlar Ölçeği Puan Ortalamaları

Ölçekler	Ort.	SS	SE	%95 Güven		Min.	Maks.
				Aralığı			
				Alt	Üst		
				Sınır	Sınır		
Kadın Toplumsal Cinsiyet Rolü Stresi	81,98	21,07	1,37	79,31	84,60	20	100
Kürtaja Yönelik Damgalayıcı Tutum, İnanç ve Davranışlar	29,89	10,88	0,70	28,54	31,43	18	84
Olumsuz Stereotipiler	14,66	5,51	0,36	13,91	15,41	8	40
Dışlama ve Ayrımcılık	10,00	4,17	0,27	9,48	10,57	7	29
Bulaşma Korkusu	5,23	2,70	0,18	4,89	5,60	3	15

Ort.: Ortalama, **SS:** Standart Sapma, **SE:** Standart Hata, **Min.:** Minimum, **Maks.:** Maksimum

Öğrencilerin toplumsal cinsiyet rolü stresi puan ortalamaları ile kürtaja yönelik damgalayıcı tutum, inanç ve davranışlar ölçeği toplam ve alt boyut puan ortalamaları arasında düşük düzeyde negatif yönlü bir ilişki bulunmuştur ($p < 0,05$) (Tablo 3).

Tablo 3. Ölçek Toplam ve Alt Boyut Puan Ortalamaları Arasındaki Korelasyon

		DTİDÖ Toplam Puan	Olumsuz Stereotipiler	Dışlama ve Ayrımcılık	Bulaşma Korkusu
KTCRSÖ	r	-0,359	-0,367	-0,213	-0,265
	p	0,000	0,000	0,001	0,000

DTİDÖ: Kürtaja Yönelik Damgalayıcı Tutum, İnanç ve Davranışlar Ölçeği, KTCRSÖ: Kadın Toplumsal Cinsiyet Rolü Stresi Ölçeği

Öğrencilerin tanıtıcı özelliklerine göre ölçek puan ortalamalarının karşılaştırılması Tablo 4'te gösterilmiştir. Analiz sonuçlarına göre üçüncü sınıfta öğrenim gören öğrencilerde toplumsal cinsiyet rolü stresi puanı birinci sınıftaki öğrencilere göre daha yüksek bulunmuştur. Ayrıca doğum/kadın sağlığı ve hastalıkları dersi alan, toplumsal cinsiyet ve cinsel sağlık konularında ders/bilgi alan öğrencilerde toplumsal cinsiyet rolü stres puanının almayanlara göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir ($p<0,05$).

Öğrencilerin tanıtıcı özelliklerine göre kürtaja yönelik damgalayıcı tutum, inanç ve davranışlar ölçeği puan ortalamalarına bakıldığında; ikinci sınıfta öğrenim gören ve ailesiyle birlikte yaşadığı yer kasaba/köy olan öğrencilerde kürtaja yönelik damgalayıcı tutum, inanç ve davranışlar ölçeği puan ortalaması daha yüksek bulunmuştur. Ayrıca doğum/kadın sağlığı ve hastalıkları dersi alan, toplumsal cinsiyet, cinsel sağlık ve aile planlaması konusunda ders/bilgi alan öğrencilerde kürtaja yönelik damgalayıcı tutum, davranış ve inançlar almayanlara göre daha düşük bulunmuştur ($p<0,05$). Diğer değişkenler ile ölçek puan ortalamaları arasında fark saptanmamıştır ($p>0,05$) (Tablo 4).

Tablo 4. Öğrencilerin Tanıtıcı Özelliklerine Göre Ölçek Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması

	KTCRSÖ		DTİDÖ	
	Medyan (Min.-Maks.)	Rank	Medyan (Min.-Maks.)	Rank
Sınıf				
1. Sınıf	78 (20-100)	92,27	28 (18-53)	115,18
2. Sınıf	87 (24-100)	110,48	33 (18-78)	150,45
3. Sınıf	95 (23-100)	136,76	24,5 (18-40)	93,72
4. Sınıf	87 (20-100)	123,06	25,5 (18-84)	102,82
Test değeri/p	$\chi^2=14,282$ $p=0,003^{**}$		$\chi^2=24,041$ $p=0,000^*$	
Aile tipi				
Çekirdek	88 (20-100)	115,06	27 (18-84)	114,14
Geniş	90 (23-100)	122,87	28,5 (18-47)	121,43
Parçalanmış	82 (20-99)	95,93	31 (18-55)	127,57
Test değeri/p	$\chi^2=0,990$ $p=0,610$		$\chi^2=0,551$ $p=0,759$	
Aile Gelir düzeyi				
Geliri giderinden az	87 (20-100)	113,52	30 (18-64)	122,87
Geliri giderine eşit	89 (20-100)	114,83	27 (18-78)	113,09
Geliri giderinden fazla	90,5 (23-100)	120,76	26 (18-84)	116,26
Test değeri/p	$\chi^2=0,283$ $p=0,868$		$\chi^2=0,754$ $p=0,686$	

Tablo 4 (Devam). Öğrencilerin Tanıtıcı Özelliklerine Göre Ölçek Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması

	KTCRSÖ		DTİDÖ	
	Medyan (Min.-Maks.)	Rank	Medyan (Min.-Maks.)	Rank
Yaşadığı yer				
İl	91,5 (20-100)	118,77	25 (18-78)	105,20
İlçe	92 (23-100)	116,64	27 (18-84)	115,88
Kasaba/köy	84 (29-100)	101,73	33 (18-55)	150,59
Test değeri/p	$\chi^2=1,831$ p=0,400		$\chi^2=12,692$ p= 0,002**	
Anne eğitim düzeyi				
Okuryazar değil	77,5 (23-99)	75,06	30 (20-39)	138,13
Okuryazar	84 (23-100)	103,97	29 (19-64)	137,03
İlkokul	92 (20-100)	122,92	26,5 (18-55)	106,99
Ortaokul	86 (29-100)	112,67	27,5 (18-51)	116,79
Lise	92,5 (20-100)	119,38	29,5 (18-84)	121,85
Üniversite	95 (20-100)	119,95	25 (18-55)	105,73
Test değeri/p	$\chi^2=7,938$ p=0,160		$\chi^2=5,933$ p=0,313	
Baba eğitim düzeyi				
Okuryazar değil	60 (23-78)	35,10	39 (20-55)	161,50
Okuryazar	80 (23-100)	90,86	29 (19-52)	125,23
İlkokul	92 (20-100)	123,83	27 (18-64)	111,71
Ortaokul	92 (24-100)	115,34	27,5 (18-57)	117,51
Lise	90 (20-100)	114,58	27 (18-84)	112,49
Üniversite	91 (29-100)	123,94	27 (18-55)	116,06
Test değeri/p	$\chi^2=10,340$ p=0,066		$\chi^2=3,015$ p=0,698	
Doğum/kadın sağlığı ve hastalıkları dersi alma durumu				
Evet	95 (20-100)	132,50	25 (18-84)	99,09
Hayır	82 (20-100)	99,36	30 (18-78)	131,07
Test değeri/p	z=-3,791 p= 0,000*		z=-3,648 p= 0,000*	
Cinsel sağlık konusunda ders/bilgi alma durumu				
Evet	92 (20-100)	122,35	25,5 (18-84)	103,84
Hayır	85,5 (20-100)	104,45	30 (18-78)	134,32
Test değeri/p	z=-1,990 p= 0,047**		z=-3,381 p= 0,001**	
Aile planlaması konusunda ders/bilgi alma durumu				
Evet	92 (20-100)	122,70	27 (18-84)	105,84
Hayır	86 (20-100)	106,30	30 (18-78)	127,84
Test değeri/p	z=-1,863 p=0,062		z=-2,493 p= 0,013**	
Kürtaj olan bir kadına bakım verme durumu				
Evet	90 (20-100)	115,68	27 (18-84)	116,89
Hayır	82 (23-100)	113,50	25 (18-64)	100,05
Test değeri/p	z=-0,137 p=0,891		z=-1,058 p=0,290	

DTİDÖ: Kürtaja Yönelik Damgalayıcı Tutum, İnanç ve Davranışlar Ölçeği, KTCRSÖ: Kadın Toplumsal Cinsiyet Rolü Stresi Ölçeği, z: Mann-Whitney U, χ^2 : Kruskal Wallis H test, *p<0,001, **p<0,05

TARTIŞMA

Cinsel sağlık ve üreme sağlığının önemli bir parçası olan kürtaj yaygın olarak uygulanmaktadır. Ancak kadınların güvenli kürtaj hizmetine erişimlerini engelleyen birçok sosyokültürel faktör bulunmaktadır (Atreya vd., 2024; Makleff vd., 2019). Kadınların kürtaj hizmeti kullanımlarını etkileyen faktörlerden biri de sağlık profesyonellerinin tutum ve davranışlarıdır (Arroyave ve Gutiérrez, 2018; Atreya vd., 2024; Yıldırım ve Reşitoğlu, 2020). Bu çalışmada toplumun bir üyesi olan ve gelecekte kürtaj olan kadınlara bakım verecek olan kadın hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rolü stresi ile kürtaja yönelik damgalayıcı tutum, davranış ve inançları incelenmiştir. Araştırma sonuçları hemşirelik öğrencilerinde toplumsal cinsiyet rolü stresinin yüksek, kürtaja yönelik damgalayıcı tutum, davranış ve inançların düşük düzeyde olduğunu göstermiştir.

Doğuştan gelmeyen, sosyokültürel olarak inşa edilen toplumsal cinsiyet rolleri kadın ve erkekten beklenen rol ve davranışları belirlemektedir. Ancak toplumsal beklentilere göre davranma zorunluluğu bireylerde stres kaynağı olabilmektedir. Bu bağlamda toplumsal cinsiyet rolleri kadınlar üzerinde baskı ve stres yaratabilmektedir (Koç vd., 2017). Bu çalışmada kadın hemşirelik öğrencilerinde toplumsal cinsiyet rolü stresi yüksek bulunmuştur. Bu çalışmayla aynı ölçme aracını kullanan Dünder ve İşbay (2024)'ın çalışmasında 18-24 yaş aralığındaki genç kadınlarda toplumsal cinsiyet rolü stresi yüksek bulunmuştur. Başka bir çalışmada üniversite öğrencilerinde kadın toplumsal cinsiyet rolü stresi çalışmamızla benzer düzeyde yüksek bulunmuştur (Bozkurt vd., 2021). Öte yandan yapılan çalışmalar kadın hemşirelik öğrencilerinin erkeklere göre toplumsal cinsiyet rollerine yönelik daha eşitlikçi tutuma sahip olduklarını göstermektedir (Edis ve Bektaş, 2024; Kılınç ve Türkoğlu, 2023). İletişim ve hemşirelik fakültesi öğrencileriyle yapılan bir çalışmada kadın öğrencilerin stres düzeyi arttıkça toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumlarının da eşitlikçi yönde arttığı belirlenmiştir (Bozkurt vd., 2021). Bu çalışmada öğrencilerin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumları incelenmemiştir. Ancak literatür dikkate alındığında; kadın öğrencilerde değişen yaşam koşullarının getirdiği yeni roller ve sahip oldukları eşitlikçi tutuma karşın çocukluktan itibaren öğretilen toplumsal cinsiyet kalıp yargıları ve toplumsal beklentilerin yarattığı baskı yüksek toplumsal cinsiyet rolü stresinin nedeni olabilir.

Bu çalışmada toplumsal cinsiyet rolü stresi puan ortalaması üçüncü sınıfta öğrenim gören öğrencilerde birinci sınıflara göre daha yüksek bulunmuştur. Ayrıca doğum/kadın sağlığı ve hastalıkları dersi alan, toplumsal cinsiyet ve cinsel sağlık konularında ders/bilgi alan öğrencilerde toplumsal cinsiyet rolü stresinin almayanlara göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Sınıf düzeyinin artmasıyla birlikte öğrencilerin toplumsal cinsiyet, kadın sağlığı, cinsel sağlık gibi dersler almaları ve toplumsal cinsiyet algılarının eşitlikçi yönde artması beklendik bir durumdur. Yapılan bir çalışmada toplumsal cinsiyet dersi alan öğrencilerin kadın cinsiyet rolü puanlarının dersi almayanlara göre daha yüksek olduğu bulunmuştur (Bozkurt vd., 2021). Farklı bir çalışmada da üçüncü sınıfta öğrenim gören ve toplumsal cinsiyet ile ilgili ders alan öğrencilerin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik daha eşitlikçi tutuma sahip oldukları belirlenmiştir (Kılınç ve Türkoğlu, 2023). Bu çalışmada kadın sağlığı, toplumsal cinsiyet ve cinsel sağlık konularında ders/bilgi alan öğrencilerin bakış açılarındaki değişime karşı toplum tarafından dayatılan roller ve olumsuz değerlendirilme korkusu gibi nedenler toplumsal cinsiyet rolü stresinin artmasına yol açmış olabilir. Öte yandan bu çalışma bulgularından farklı olarak

yapılan bir çalışmada toplumsal cinsiyet dersi alma durumunun toplumsal cinsiyet rolü stresini etkilemediği gösterilmiştir (Bozkurt vd., 2021). Farklı bir çalışmada da sınıf düzeyi ve toplumsal cinsiyet ile ilgili ders alma durumunun hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumları üzerinde etkisi olmadığı bildirilmiştir (Edis ve Bektaş, 2024). Literatürdeki çalışmalar bilgi ve eğitimin öğrencilerin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik bakış açıları üzerinde olumlu etkilerini göstermekle birlikte etkisi olmadığını da ortaya koymaktadır. Çalışmalardaki farklı bulgular dikkate alındığında hemşirelik öğrencilerinde toplumsal cinsiyet rolü tutumu, toplumsal cinsiyet rolü stresi ve ilişkili faktörlerin daha geniş popülasyonlarda araştırılması faydalı olacaktır.

Bu çalışmada öğrencilerin kürtaja yönelik damgalayıcı tutum, davranış ve inançlarının düşük düzeyde olduğu belirlenmiştir. Benzer şekilde ülkemizde yapılan bazı çalışmalarda kürtaja yönelik damgalayıcı tutum, davranış ve inanç düzeyinin düşük olduğu bildirilmiştir (Ayraller, 2023; Yücel vd., 2024). Bazı çalışmalarda ise kürtaja yönelik damgalayıcı tutum, davranış ve inançların yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir (Akbulut ve Kılıçlı, 2022; Turan vd., 2023). Yapılan çalışmalar kürtaja yönelik olumsuz inançların toplumsal ve kültürel değerlerden etkilendiğini göstermektedir (Arroyave ve Gutiérrez, 2018; Atreya vd., 2024). Öte yandan gençlerde kürtaja yönelik olumsuz düşüncelerin, dışlama ve ayrımcılığın daha az olduğu belirtilmektedir (Yücel vd., 2024). Bu çalışmada örneklemin genç yaş grubunda, sağlık bilimleri alanında ve üniversitede öğrenim görüyor olması kürtaja yönelik damgalayıcı tutum, davranış ve inançların düşük düzeyde olmasının nedeni olabilir. Yapılan bir çalışmada 25-34 yaş grubunda olan, eğitim seviyesi düşük, evli ve kırsal alanda yaşayan kadınların kürtaja yönelik yüksek düzeyde damgalayıcı tutum, davranış ve inanca sahip oldukları belirlenmiştir (Akbulut ve Kılıçlı, 2022). Benzer şekilde başka bir çalışmada da erkek cinsiyette olan, evli, eğitim düzeyi düşük ve kırsal bölgede yaşayan bireylerin kürtaja yönelik daha yüksek damgalama düzeyine sahip oldukları bulunmuştur (Yücel vd., 2024). Bu çalışmada ikinci sınıfta öğrenim gören ve ailesiyle birlikte kasaba/köyde yaşayan öğrencilerin kürtaja yönelik daha yüksek damgalayıcı tutum, davranış ve inanca sahip olduğu görülmüştür. Eğitim ve bilgi sahibi olma, kürtaja yönelik olumsuz tutumun azaltılmasında önemli faktörlerden biridir. Bu çalışmada doğum/kadın sağlığı ve hastalıkları dersi alan, toplumsal cinsiyet, cinsel sağlık ve aile planlaması konusunda ders/bilgi alan öğrencilerin kürtaja yönelik daha düşük damgalayıcı tutum, davranış ve inanca sahip oldukları belirlenmiştir. Ulaşılan literatürde hemşirelik öğrencilerinde kürtaja yönelik damgalayıcı tutum, davranış ve inançları inceleyen bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu çalışmada öğrencilerin sınıf düzeyi arttıkça istenmeyen gebeliklerin kadın, aile ve toplum üzerindeki etkileri, kürtajın ne olduğu, neden yapıldığı ve yapılmadığında ne gibi problemlerle karşılaşılabilceği gibi konularda ders almaları ve bilgi düzeylerinin artması damgalayıcı tutum, davranış ve inançlarının daha düşük olmasının nedeni olabilir.

Bu çalışmada toplumsal cinsiyet rolü stresi puan ortalaması ile kürtaja yönelik damgalayıcı tutum, inanç ve davranışlar ölçeği toplam ve alt boyut puan ortalamaları arasında düşük düzeyde ve negatif yönlü bir ilişki saptanmıştır. Diğer bir ifadeyle toplumsal cinsiyet rolü stresi artarken kürtaja yönelik damgalayıcı tutum, davranış ve inançlar azalmaktadır. Kadınların toplum tarafından dayatılan rolleri yerine getirmeleri gerektiğine yönelik inanç, kürtaja yönelik tutumları etkilemektedir. Cinsiyet eşitsizliğinin daha fazla olduğu ülkelerde kürtaja yönelik kısıtlayıcı tutumun ve kürtajın yasaklanmasına yönelik görüşlerin daha yaygın

olduğu belirtilmektedir (Adair vd., 2024). Ayrıca kürtaja yönelik tutum cinsiyete dayalı olarak farklılık göstermektedir. Kürtaj tutumundaki farklılıkları inceleyen 51 ülkenin dahil edildiği bir çalışmada kürtaja yönelik kısıtlayıcı politikaların uygulandığı ülkelerdeki katılımcıların daha düşük destekleyici tutuma sahip oldukları belirlenmiştir. Aynı çalışmada erkeklerin kadınlara kıyasla kürtaja yönelik daha az destekleyici tutuma sahip oldukları gösterilmiştir (Loll ve Hall, 2019). Benzer şekilde başka bir çalışmada kadınlara yönelik düşmanca cinsiyetçi tutuma sahip bireylerin kürtaj yaptıran kadınlara karşı daha damgalayıcı tutumlar sergilediği belirlenmiştir (Wu vd., 2023). Toplumsal cinsiyet normları bağlamında kadınlardan çocuk doğurmak, büyütme ve aileye bakmak gibi ev içi alanda çalışmaları beklenmektedir. Kadınlar bu normları ihlal ettiğinde ise toplum tarafından dışlanmaktadır (Tuğrul, 2019). Bu doğrultuda bu çalışmada kadın hemşirelik öğrencilerinde, öğrenim hayatları boyunca edindikleri bilgiler doğrultusunda kürtaja yönelik damgalayıcı tutum, davranış ve inançlar azalırken, geleneksel cinsiyet rolleri doğrultusunda toplumsal beklentilerin yarattığı baskı, stresin artmasına yol açmış olabilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırma sonuçları kadın hemşirelik öğrencilerinde toplumsal cinsiyet rolü stresinin yüksek, kürtaja yönelik damgalayıcı tutum, davranış ve inançların düşük düzeyde olduğunu göstermiştir. Ayrıca toplumsal cinsiyet rolü stresi ile kürtaja yönelik damgalayıcı tutum, davranış ve inançlar arasında düşük düzeyde negatif yönlü ilişki saptanmıştır. Üçüncü sınıfta öğrenim gören öğrencilerde toplumsal cinsiyet rolü stresi birinci sınıflara göre daha yüksek bulunmuştur. Doğum/kadın sağlığı ve hastalıkları dersi alan, toplumsal cinsiyet ve cinsel sağlık konularında ders/bilgi alan öğrencilerde toplumsal cinsiyet rolü stresi daha yüksek, kürtaja yönelik damgalayıcı tutum, davranış ve inançlar daha düşük bulunmuştur. Ayrıca ikinci sınıfta öğrenim gören ve ailesiyle birlikte yaşadığı yer kasaba/köy olan öğrencilerde kürtaja yönelik damgalayıcı tutum ve inançlar daha yüksek, aile planlaması konusunda ders/bilgi alan öğrencilerde daha düşük bulunmuştur. Kadın hemşirelik öğrencilerinde kürtaja yönelik damgalayıcı tutum, davranış ve inançların düşük olması olumlu bir durumdur. Araştırma sonuçları bilgi ve eğitimin damgalayıcı tutum, davranış ve inançlar üzerindeki etkisini vurgulamaktadır. Bununla birlikte araştırma sonuçları kadın hemşirelik öğrencilerinde toplumsal cinsiyet rolü stresinin yüksek olduğunu ortaya koymaktadır. Bu doğrultuda genç kadınlarda toplumsal cinsiyet rollerine yönelik stresi azaltabilmek ve toplumsal düzeyde cinsiyet rollerine yönelik eşitlikçi yaklaşım benimsenmesini desteklemek amacıyla birey, aile ve topluma yönelik eğitim ve farkındalık programları yürütülmelidir. Ayrıca akran eğitimleri yoluyla üniversite dönemindeki genç bireylerin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik eşitlikçi tutum ve bakış açısı kazanmaları desteklenmeli, üniversite süreci de dahil eğitimin her kademesindeki öğrencilere cinsiyet eşitliği ve rolleri konusunda bilgilendirmeler yapılmalıdır.

Çıkar Çatışması Beyanı

Yazarlar arasında çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Finansal Destek Beyanı

Araştırmada herhangi bir kuruluştan finansal destek alınmamıştır.

Yazar Katkıları

Araştırma Fikri/Kavramı: EKE
Araştırmanın tasarımı: EKE
Denetleme/ Danışmanlık: EKE
Veri toplama ve/veya İşleme: CB
Verilerin analizi ve/veya yorumu: EKE
Literatür taraması: EKE, CB
Makalenin yazımı: EKE
Eleştirel inceleme: EKE, CB
Kaynaklar ve fon sağlama: EKE

KAYNAKLAR

- Adair, L., Lozano, N., & Ferenczi, N. (2024). Abortion attitudes across cultural contexts: Exploring the role of gender inequality, abortion policy, and individual values. *International Perspectives in Psychology: Research, Practice, Consultation*, 13(3), 138-152.
<https://doi.org/10.1027/2157-3891/a000101>
- Akbulut, Ş., & Kılıçlı, A. (2022). Stigmatizing attitudes, beliefs, and actions of women towards abortion in rural regions with high fertility. *Electronic Journal of General Medicine*, 19(6), em401.
<https://www.ejgm.co.uk/volume-19/issue-6>
- Arroyave, F. A. B., & Gutiérrez, P. A. M. (2018). A systematic bibliographical review: Barriers and facilitators for access to legal abortion in low and middle income countries. *Open Journal of Preventive Medicine*, 8(05), 147-168. <http://doi.org/10.4236/ojpm.2018.85015>
- Atreya, A., Adhikari, K., Nepal, S., Bhusal, M., Menezes, R. G., Shrestha, D. B., & Shrestha, D. (2024). Striving toward safe abortion services in Nepal: A review of barriers and facilitators. *Health Science Reports*, 7(2), e1877. <https://doi.org/10.1002/hsr2.1877>
- Ayraller, A. (2023). A cross-sectional study from Turkey regarding stigmatizing attitudes and behaviors towards abortion. *Samsun Medical Journal*, 1(1), 1-7.
<https://dergipark.org.tr/en/pub/smjournal/issue/85131/1501275>
- Bozkurt, Ö. D., Işık, G., & Gün, S. (2021). Hemşirelik ve iletişim fakültesi öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rolü tutumları ve stresleri. *İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 6(3), 139-147. <https://dergipark.org.tr/en/pub/ikcusbfd/issue/65176/950370>
- DSÖ. (2022). Abortion care guideline. Geneva: World Health Organization. Licence: CC BY- NC-SA 3.0 IGO. https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/349316/9789240039483_eng.pdf?sequence=1
- DSÖ. (2024). Abortion. World Health Organization. Erişim adresi: <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/abortion> Erişim tarihi: 15.01.2025

Dündar, T., & İşbay, B. (2024). Genç kadınlarda toplumsal cinsiyet rolü stresinin cinsel sağlık ve üreme sağlığında damgalama ile ilişkisi: Kesitsel bir araştırma. *Türkiye Klinikleri Sağlık Bilimleri Dergisi*, 9(1), 67-73. <http://doi.org/10.5336/healthsci.2023-99229>

Edis, E. K., & Bektaş, C. (2024). Hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları ile cinsel yönelim mitleri arasındaki ilişki. *Göbeklitepe Sağlık Bilimleri Dergisi*, 7(16), 10-19. <http://doi.org/10.5281/zenodo.13894228>

Güner, Ö., & Öztürk, R. (2021). Kürtaja yönelik damgalayıcı tutum, inanç ve davranışlar ölçeği'nin Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *International Anatolia Academic Online Journal Health Sciences*, 7(1), 65-80. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/iaaojh/issue/57725/895428>

Hanschmidt, F., Linde, K., Hilbert, A., Riedel-Heller, S. G., & Kersting, A. (2016). Abortion stigma: A systematic review. *Perspectives on Sexual and Reproductive Health*, 48(4), 169-177. <https://doi.org/10.1363/48e8516>

Kılınç, N. Ö., & Türkoğlu, N. (2023). Hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet algılarının belirlenmesi. *Atatürk Üniversitesi Kadın Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 10-15. <https://doi.org/10.5152/atakad.2023.22020>

Koç, M., Avcı, Ö. H., & Bayar, Ö. (2017). Kadın toplumsal cinsiyet rolü stresi ölçeği'nin (KTCRSÖ) geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(41), 284-297. <https://doi.org/10.21764/efd.64170>

Loll, D., & Hall, K. S. (2019). Differences in abortion attitudes by policy context and between men and women in the World Values Survey. *Women & Health*, 59(5), 465-480. <https://doi.org/10.1080/03630242.2018.1508539>

Makleff, S., Wilkins, R., Wachsmann, H., Gupta, D., Wachira, M., Bunde, W., . . . Baum, S. E. (2019). Exploring stigma and social norms in women's abortion experiences and their expectations of care. *Sexual and Reproductive Health Matters*, 27(3), 50-64. <https://doi.org/10.1080/26410397.2019.1661753>

Shellenberg, K. M., Hessini, L., & Levandowski, B. A. (2014). Developing a scale to measure stigmatizing attitudes and beliefs about women who have abortions: Results from Ghana and Zambia. *Women & Health*, 54(7), 599-616. <https://doi.org/10.1080/03630242.2014.919982>

Tuğrul, Y. G. (2019). Toplumsal cinsiyet bağlamında kadınların annelik deneyimleri üzerine bir saha çalışması. *Toplum ve Kültür Araştırmaları Dergisi*(3), 71-90. <https://dergipark.org.tr/en/pub/jscs/issue/49688/637035>

Turan, Z., Özgen, H. N., & Koruk, F. (2023). Kürtaja yönelik damgalayıcı tutum, inanç ve davranışlar: Şanlıurfa örneği. *Harran Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 20(3), 637-641. <http://doi.org/10.35440/hutfd.1400364>

Yıldırım, M., & Reşitoğlu, H. Ü. (2020). Öznenen nesneye itilme: Kadın deneyimi olarak kürtaj. *Akdeniz Kadın Çalışmaları ve Toplumsal Cinsiyet Dergisi*, 3(1), 102-128. <https://doi.org/10.33708/ktc.735313>

Wu, T., Su, Y., Shi, X., & Zheng, Y. (2023). The association between gender role norms and abortion stigma among Chinese heterosexual adults in romantic relationships: The effect of ambivalent sexism, motherhood traditionalism, and the sexual double standard. *Sexuality Research and Social Policy*, 20(4), 1623-1635. <https://doi.org/10.1007/s13178-023-00823-1>

Yücel, U., İşçi, İ. N., & Elvan, B. (2024). Kadın ve erkeklerin kürtaja yönelik damgalayıcı tutum, davranışları ve etkileyen faktörlerin incelenmesi: Müslüman bir ülke örneği. *Gevher Nesibe Tıp ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 9(2), 247-260. <http://doi.org/10.5281/zenodo.11374408>